

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 16C/78/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314203953
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Jančulová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2016:5314203953.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou Mgr. Alenou Jančulovu v právnej veci navrhovateľa : CD Consulting s.r.o., Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, IČO: 264 29 705, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti odporcom: 1/ K. J., bytom Č., E. XXXX/X a 2/ I. S., bytom L. , W. H. XXX o zaplatenie zo zmenky 1.372,91.- € s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a**.

II. Odporcom v rade 1/, 2/ sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Podaným návrhom došlým súdu dňa 17.4.2014 a následným čiastočným späťvzatím návrhu zo dňa 22.12.2015 sa navrhovateľ voči právnej predchodkyňi odporcov v rade 1/, 2/ I. J. domáhal zaplatenia sumy 1372,91.- € , zmenkového úroku 0,06 % denne zo sumy 1372,91.- € od 19.6.2011 do zaplatenia , 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 1372,91.- € od 18.7.2011 do zaplatenia , zmenkovej odmeny v sume 4,58.- € a náhrady trov konania. Návrh uplatnil podľa čl. 4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Podanie návrhu odôvodnil tým, že je ako indosatár nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila právna predchodkyňa odporcov v rade 1/, 2/ I. J. dňa 4.2.2010 na zmenkovú sumu 1372,91.- € , vrátane zmenkového úroku. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 0.- €.

Právna predchodkyňa odporcov v rade 1/, 2/ sa k tlačivu C podľa čl. 5 ods. 2 nariadenia EP a Rady ES č. 861/2007, ktoré jej bolo doručené dňa 31.7.2014 vyjadrila tak, že pohľadávka navrhovateľa je premlčaná. Škodou spôsobila Z. O.H.. Ako dôkaz uviedla trestný rozkaz Okresného súdu Čadca č.k. 3 T 27/2012. Poukázala na to, že zo strany navrhovateľa sa jedná o poškodzovanie veriteľa, konanie v rozpore so zákonom a dobrými mravmi a úžernícke konanie nebankoviek.

Ako listinné dôkazy súdu predložila oznámenie o postúpení práv (č.l. 18) ktorým jej navrhovateľ oznámil, že došlo na jeho osobu k postúpeniu práv zo zmenky na sumu 4758,44.- € s prísl. ku dňu 31.12.2013, pričom sa jedná o zmenku č. 508600305 zo dňa 4.2.2010. Trestný rozkaz Okresného súdu Čadca č.k. 3 T 27/2012 - 231 zo dňa 27.9.2012 (č.l. 19-22) , ktorým bola obv. Z. O. uznaná za vinnú z prečinu podvodu, ktorého sa okrem iných osôb dopustila aj voči I. J., nakoľko dňa 4.2.2010 túto presvedčila, aby uzavrela so spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. Bratislava zmluvu o poskytnutí úveru , na základe ktorej by prevzala finančnú hotovosť v sume 800.- € s tým, že túto jej následne poskytne a ona bude za ňu uhrádzať mesačné splátky úveru, na základe čoho uzatvorila zmluvu o úvere č. 508600305 so

spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., Bratislava, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver v sume 800.- €, ktorý sa zviazala splatiť spolu s navýšeným poplatkom v sume 304.- € v troch mesačných splátkach po 368.- €. Z. O. finančnú hotovosť v sume 800.- € od I. J. prevzala, pričom však následne splátky za I. J. v určených termínoch a sumách neuhrádzala, pričom už v čase uzatvárania zmluvy o úvere konala s vedomím, že splátky nebude schopná uhrádzať v dohodnutých termínoch, čím I. J. spôsobila škodu v sume najmenej 800.- €. Zároveň bola Z. O. v trestnom konaní zaviazaná zaplatiť I. J. spôsobenú škodu vo výške 800.- €. So zvyšok nároku na náhradu škody bola I. J. odkázaná na občianske súdne konanie. Navrhovateľka ďalej predložila ako listinný dôkaz uznesenie Okresného súdu Čadca č.k. 11 Er 1357/2012-zo dňa 18.6.2013, ktorým okresný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorý návrh podal oprávnený spol. Pohotovosť, s.r.o., proti povinnej I. J. na zaplatenie sumy 1372,91.- € spolu so zmenkovým úrokom 0,25 % denne zo sumy 1372,91.- € od 16.6.2011 do zaplatenia, zákonným úrokom 6 % zo sumy 1372,91.- € od 18.7.2011 do zaplatenia a náhrady trov rozhodcovského konania vo výške 365,99.- € do 3 dní od právoplatnosti rozhodcovského rozsudku.

V priebehu konania odporkyňa I. J.Á. dňa 29.8.2014 zomrela a jej právnymi nástupcami sa stali odporcovia v rade 1/ K. J. a I. S. (viď osvedčenie o dedičstve č. 6 D 148/2014-72 - č.l. 35).

Dňa 17.4.2014 vzal navrhovateľ ním podaný návrh v časti zmenkového úroku v rozsahu zaplatenia zmenkového úroku 0,19 % denne zo sumy 1372,91.- € od 19.6.2011 do zaplatenia späť, o ktorom návrhu rozhodol Okresný súd Čadca uznesením č.k. 16C 78/2014-42 dňa 13.1.2016.

Predmetom konania tak bolo zaplatenie sumy 1372,91.- €, zmenkového úroku 0,06 % denne zo sumy 1372,91.- € od 19.6.2011 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 1372,91.- € od 18.7.2011 do zaplatenia, zmenkovej odmeny v sume 4,58.- € a náhrady trov konania.

S poukazom na Spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia NS SR zo dňa 20.októbra 2015, výzvou zo dňa 15.4.2016 doručenou právnenému zástupcovi navrhovateľa dňa 22.4.2016 súd vyzval navrhovateľa, aby sa vyjadril k možnému použitiu ust. § 79 zák.č. 99/1963 O.s.p., čl. I., § 17 a 3a) zák.č. 191/1950 Z., § 53 zák.č. 40/1964 Zb. OZ a § 17 zák. č. 129/2010 z.z. o spotrebiteľských úveroch, taktiež aby označil rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vzťahu odporcu s pôvodným majiteľom zmenky Pohotovosť s.r.o., zároveň súd zaslal navrhovateľovi fotokópiu úverovej zmluvy č. 508600305 a všeobecných obchodných podmienok uzavretou medzi odporkyňou ako dlžníkom a spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. ako veriteľom. Súd dňa 15.4.2016 zaslal s poukazom na stanovisko NS SR zo dňa 20.10.2015 výzvu aj pre odporcov v rade 1/, 2/.

Na uvedenú výzvu odpovedal navrhovateľ odpoveďou zo dňa 29.4.2016 (č.l. 53-54) v ktorej uvádza, že ustanovenie § 79 ods. 3 zák.č. 99/1963 Zb. sa na prebiehajúce konanie neaplikuje. Konanie, ktoré vedie súd v záujme ochrany práv navrhovateľa, je konanie vo veci s nízkou hodnotou sporu upravené v Nariadení EP a Rady (ES) č. 861/2007 a v rámci ochrany práv navrhovateľa by mal súd akceptovať lehoty ustanovené v čl. 5 bodu 2. a 3. A čl. 7 bod 1. Nariadenia. Táto právna úprava má prednosť pred vnútroštátnou úpravou. Zároveň poukázal na to, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. V konaní si uplatňujú bezpodmienečný záväzok odporcu, že zmenku zaplatí. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú v zmenke uvedené.

Okresný súd Čadca vo veci nariadil pojednávanie na deň 15.6.2016. Na pojednávanie sa navrhovateľ a ani právny zástupca navrhovateľa nedostavili.

Právny zástupca navrhovateľa ospravedlnil neprítomnosť navrhovateľa na pojednávaní dňa 15.6.2016 a taktiež aj svoju z dôvodu kolízie pojednávania. Poukázal na to, že postup okresného súdu, ktorý vytýčil ústne pojednávanie je nesprávny, nakoľko navrhovateľ konanie inicioval postupom podľa čl. 4 Nariadenia EP a Rady (ES) č. 864/2007. Prioritné sú zásady efektívnosti a hospodárnosti konania. V danom prípade nie sú splnené podmienky nariadenia ústneho pojednávania a ústne pojednávanie nie je nevyhnutné na zabezpečenie riadneho súdneho procesu. Ak by sa požiadavka na nariadenie ústneho pojednávania javila ako nevyhnutná, súd mal povinnosť rozhodnúť o nariadení pojednávania formou uznesenia a toto uznesenie riadne odôvodniť, aby bolo zrejmé, z akých dôvodov súd považuje za potrebné vykonať ústne pojednávanie. V prípade, ak odporca navrhne vykonať dôkazy, alebo ak súd vykoná dôkazy, žiadal súd,

aby pojednávanie neodročil, ale aby navrhovateľa oboznámil s navrhnutými dôkazmi a umožnil mu uplatniť jeho právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa v konaní vykonali. Žiadal zaslať opis zápisnice.

Odporca v rade 1/ na pojednávaní uviedol, že jeho matka podpísala zmluvu o úvere č. 508600305. Finančné prostriedky z tejto zmluvy však neprevzala a keď ich neprevzala, nemohli jej byť ani vyplatné. Ďalej uviedol, že je otázne, či uvedené finančné prostriedky spol. Pohotovosť nevyťahala aj od ods. Z. O.. Odporkyňa v rade 2/ uviedla, že ona nevie k predmetu konania nič uviesť.

Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že podaný návrh je žalobným návrhom zo zmenky zo dňa 4.2.2010 (čl. 6 spisu). Neúplná (blanko) zmenka na rad je vystavená v prospech spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., IČO: 35807598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava. Vystaviteľom zmenky je právna predchodkyňa odporcov v rade 1/, 2/ I. J.. Zmenka bola vystavená k spotrebiteľskej zmluve č. 508600305. Číslo úverovej zmluvy je uvedené priamo v obsahových náležitostiach zmenky na čl. 6 spisu. Navrhovateľ úverovú zmluvu k návrhu nepripojil. Zo zmenky vyplýva právo navrhovateľa na zaplatenie zmenkovej sumy 1372,91 € a zmenkový úrok 0,25% denne od 19.6.2011 do zaplatenia.

Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o., Bratislava, IČO: 35807598 indosovala spornú zmenku na nadobúdateľa - žalobcu CD Consulting s.r.o., IČO: 264 29 705, Praha 3, Česká republika.

Súd je viazaný návrhom, že predmetom sporu je právo na zaplatenie dlžných súm na základe zmenky. Dôkazným bremenom navrhovateľa bolo preukázať formálnu platnosť zmenky, na základe ktorej právo na zaplatenie uplatnil. V konaní navrhovateľ žiadal zaplatiť zmenkovú sumu 1372,91.- €, zmenkový úrok 0,06 % denne, 6% úrok z omeškania ročne zo zmenkovej sumy, zmenkovú odmenu 1/3 percenta zmenkovej sumy, teda 4,58 € a náhradu trov konania.

Uznesením 16C/78/2014-42 z 13.1.2016 súd konanie zastavil v časti zmenkového úroku 0,19 % denne zo sumy 1372,91,- € od 19.6.2011 do zaplatenia z dôvodu čiastočného späťvzatia návrhu.

Súd vykonal dokazovanie v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. b), s článkom 9 ods. 1 - 3 nariadenia č. 861/2007, oboznámením návrhu, zmenky v tomto konaní, oboznámením sa s exekučným spisom 11Er/1357/2012 najmä spotrebiteľskou zmluvou č. 508600305, k zabezpečeniu ktorej bola zmenka vystavená, zmenkou z exekučného spisu 11Er 1357/2012, návrhom na vykonanie exekúcie, rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu sp.zn. SR 08485/11 zo dňa 5.9.2011, uznesením OS Čadca č.k. 11 Er 1357/2012-11 zo dňa 18.6.2013 o zamietnutí exekúcie v spojení s potvrdzujúcim uznesením KS Žilina č.k. 20 CoE 16/20154 a uznesením OS Čadca sp. zn. 11 Er 1357/2012-36 zo dňa 24.10.2014 o zastavení exekučného konania.

Z vykonaných dôkazov mal preukázaný nasledovný skutkový stav, z ktorého vyvodil nasledovné skutkové a právne závery.

Z exekučného spisu 11Er/1357/2012 zistil, že jej súčasťou je na čl. 6 zmenka, ktorá je totožná so zmenkou od ktorej odvodzuje svoj nárok navrhovateľ vo veci 16C 78/2014. Zo spisu 11 Er 1357/2012 súd zistil, že úverová spotrebiteľská zmluva uvádzaná v zmenke čl. 6 spisu 16C 78/2014 pod číslom 508600305 bola uzavretá medzi spoločnosťou Pohotovosť, a.s., Bratislava a odporkyňou dňa 4.2.2010 na poskytnutý úver 800,- €, navýšený o poplatok 304 €, spolu 1104.- €. Dlh mala právna predchodkyňa odporcov 1/, 2/ zaplatiť v 3 splátkach po 368.- €. V úverovej zmluve nie sú uvedené úroky z úveru, ani RPMN, ani rozpis splátok. Neoddeliteľnou súčasťou úverovej spotrebiteľskej zmluvy sú všeobecné podmienky. V článku 14) všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy zmluvné strany dohodli:

Dohoda o vyplnení zmenky: „Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka, aj veriteľa zmenky (ďalej aj ako vystaviteľ) vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi (ďalej aj ako remitent) vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú uvedené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je takto z vystavenej zmenky zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najneskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4) úverových podmienok stane celý dlh splatný okamžite, to je, keď dlžník neuhradí včas 4 za sebou idúce splátky, prípadne uhradí len časť splátok, alebo neuhradí včas poslednú alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých zmluvných nárokov veriteľa voči dlžníkovi,

ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že uvedie deň, kedy sa v zmysle bodu 4 podmienok stal splatný celý dlh.“

Obsahovým znením článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy mal súd preukázať, že ku dňu uzavretia úverovej spotrebiteľskej zmluvy, teda ku dňu 4.2.2010 a ku dňu vystavenia zmenky v totožný deň 4.2.2010 v zmenke nebola uvedená zmenková suma 1372,91.- €, ani splatnosť zmenkového úroku 0,25% denne. Uvedené údaje mal vyplniť jednostranne remitent, najskôr v deň, kedy sa podľa bodu 4 zmluvy stane splatný celý dlh, to je, keď dlžník nezaplatí včas 4 po sebe idúce splátky, resp. zaplatí ich len z časti. Zmenková suma mala pozostávať zo sumy všetkých nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú v budúcnosti ku dňu vyplnenia zmenky. Dátumom začiatku úročenia zmenkovej sumy mal byť dátum zhodný s dňom, kedy sa podľa všeobecných podmienok stane splatným celý dlh a tento dátum taktiež mal byť vyplnený v budúcnosti remitentom.

Tým mal súd preukázať, že sporná zmenka je neúplná zmenka - blankozmenka, ktorú jednostranne v neprítomnosti dlžníka vypísal veriteľ spoločnosť Pohotovosť, s.r.o., Bratislava, ktorý ju následne previedol (indosoval) na navrhovateľa. Súd mal preukázať vedomosť navrhovateľa o kauze zmenky ako zabezpečovacieho právneho úkonu k úverovej spotrebiteľskej zmluve. Táto informácia mu bola známa priamo z obsahových náležitostí zmenky, kde je číslo úverovej spotrebiteľskej zmluvy uvedené.

Zo spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015 publikovaného pod číslom Cpj 93/2015 vyplývajú nasledovné závery:

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doložil zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou, či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offa povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť, či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich ich rozsah a povahu pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ (tak, ako je tomu v prejednávanom prípade), je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, a k výške uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Pri nároku, ktorého základ tvorí právo zo zmenky, súd nemá právo skúmať kauzálny nexus, skutkový a právny základ zmenkového vzťahu, pokiaľ nemá jednoznačne preukázané, že skutkovým a právnym základom zmenky je spotrebiteľská zmluva, pri ktorej súd je povinný z úradnej moci skúmať a vyhodnocovať neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by mohli poškodiť spotrebiteľa. Opačným výkladom by veriteľ Pohotovosť, s.r.o., Bratislava za pomoci navrhovateľa takýmto postupom obišiel kogentné ustanovenia zákonov o ochrane spotrebiteľa. Takým postupom v rámci zmenkového konania by vymohol od spotrebiteľa aj plnenie na základe neprijateľných zmluvných podmienok. Takým postupom by bola znemožnená súdna ochrana spotrebiteľa a jeho práv z úradnej moci zo strany súdu. Po indosovaní zmenky spotrebiteľ nemôže poukázať na nekalé zmluvné podmienky.

Z uvedených dôvodov súd považoval za nevyhnutné zistiť, či základom zmenkového vzťahu je spotrebiteľský vzťah, či zmenka vznikla zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. na zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľskej zmluvy.

Súd mal jednoznačne preukázať, že v tomto prípade zmenka bola vystavená ako zabezpečovací právny prostriedok k spotrebiteľskej zmluve. Taký záver mal preukázať tým, že samotná zmenka (čl. 6) obsahuje číslo úverovej spotrebiteľskej zmluvy 508600305, ktoré je zhodné s číslom úverovej spotrebiteľskej zmluvy v exekučnom konaní pod sp. zn. 11 Er 1357/2012. Zmenka (čl. 6) tvoriaca

predmet sporu sp. zn. 16c78/2014 je totožná so zmenkou v konaní sp. zn. 11Er 1357/2012, ktorá bola vystavená ako zabezpečovací prostriedok k spotrebiteľskej úverovej zmluve, čo vyplýva z článku 14 všeobecných podmienok úverovej zmluvy - dohody o vyplnení zmenky, aj zo záverov rozsudku rozhodcovského súdu sp. zn. SR 08485/11. Taký záver je podložený aj tým, že zmenka a spotrebiteľská úverová zmluva boli vystavené v totožný deň 4.2.2010.

Zabezpečený (primárny) právny úkon je úverová spotrebiteľská zmluva a zabezpečovací právny úkon (akcesorický) je zmenka.

Zmenka má všetky formálne náležitosti. Po formálnej stránke je platným právnym úkonom. Pre svoju platnosť vzhľadom k tomu, že ide o akcesorický zabezpečovací právny úkon, je nevyhnutná aj platnosť primárneho právneho úkonu, ktorý zabezpečuje, teda úverovej spotrebiteľskej zmluvy a platnosť článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy, na základe ktorého blankozmenka bola veriteľom jednostranne vypísaná.

Úlohou súdu bolo preto z úradnej moci skúmať platnosť primárneho právneho úkonu spotrebiteľskej zmluvy, osobitne článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy, v ktorom zmluvné strany uzavreli dohodu o vyplnení zmenky v budúcnosti. Na základe dohody neskôr veriteľ sám jednostranne zmenku vyplnil čo do zmenkovej sumy 1372,91.- €, a čo do splatnosti zmenkového úroku 0,25% denne. V čase uzavretia úverovej zmluvy, dňa 4.2.2010, ktorý je totožný s časom vystavenia zmenky, zmenka neobsahovala zmenkovú sumu a dátum splatnosti zmenkového úroku 0,25% denne.

Na daný spor súd aplikoval OSP, Občiansky zákonník, zákon č. 258/2011 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, Smernicu rady č. 93/13 EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Smernicu 2008/48/EHS o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, Smernicu 2005/29/ES o nekalých praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom, rozhodnutie NS SR 4 Obo 161/07 zo dňa 6.5.2008, spoločného stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015 publikovaného pod číslom Cpj 93/2015.

Podľa § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. a), b), j), k), m), 5 Občianskeho zákonníka

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

(4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,

m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,

(5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka

(1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 265 Obchodného zákonníka výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

Podľa § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciú zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 4 ods. 8 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 7 veriteľom.

Podľa článku 2 písm. a) Smernice 93/13/EHS na účely tejto smernice „nekalé podmienky“ znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa článku 3 ods. 1, 2 Smernice 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Z článku 14 všeobecných podmienok úverovej zmluvy mal súd preukázať, že v tomto článku sa zmluvné strany spotrebiteľskej úverovej zmluvy dohodli o vyplnení vystavenej zmenky v budúcnosti. Bez platnej dohody o vyplňacom práve nemôže byť platná ani vyplnená zmenka (čl. 4) (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo/161/2007). Ak dohoda o vyplňacom práve pri blankozmenke nezohľadňuje práva spotrebiteľa a umožňuje indosáciou zmenky vymôcť od spotrebiteľa plnenie z neprijateľných podmienok, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. V nadväznosti na § 14 zmenkového zákona treba posúdiť, či takýmto konaním indosatár nekonal na škodu odporkyne ako dlžníčky zo spotrebiteľského úveru.

Súd dospel k záveru, že článok 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neprijateľná podmienka v článku 14 všeobecných podmienok spotrebiteľskej zmluvy neplatným právnym úkonom v tejto časti. Neplatným spôsobom bolo dojednané vyplnenie zmenky. Sporná zmenka, ktorá vznikla ako zabezpečovací právny úkon k primárnemu právnemu úkonu spotrebiteľskej zmluve nemôže byť považovaná za platný právny úkon, keď bola vystavená a vyplnená na základe neplatného dojednania neplatnej dohody o vyplnení zmenky v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy.

Z vykonaného dokazovania súd mal preukázať, že uzavretie spotrebiteľskej zmluvy bolo podmienené podpisom zmenky zo strany spotrebiteľa, čo vyplýva z rovnakého dátumu zmenky a úverovej spotrebiteľskej zmluvy, ako aj z čl. 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy. V momente uzatvárania úverovej spotrebiteľskej zmluvy obsahovou náležitosťou úverovej spotrebiteľskej zmluvy bola povinnosť dohodnúť sa na vypísaní zmenky podľa článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy ako podmienky poskytnutia úveru. Táto podmienka je neprijateľná zmluvná podmienka podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože nie je individuálne so spotrebiteľom dojednaná, tvorila neoddeliteľnú súčasť formulárovej úverovej spotrebiteľskej zmluvy - všeobecných podmienok a bez jej podpisu by spotrebiteľ nedostal úver, preto podmieňovala uzavretie spotrebiteľskej zmluvy, poskytnutie úveru a spotrebiteľ obsah úverovej zmluvy a článku 14 všeobecných podmienok o vyplnení zmenky nemohol ovplyvniť. Dôkazné bremeno na preukázanie opaku podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka má veriteľ, právny predchodca navrhovateľa. Dôkazné bremeno neuniesol.

Dojednanie v článku 14 všeobecných podmienok o vyplňacom práve zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka, pretože spotrebiteľ nemal možnosť sa s týmto ustanovením oboznámiť pred uzavretím spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa § 53 ods. 4 písm. b), m) Občianskeho zákonníka je dojednanie o vyplňacom práve zmenky (článok 14 všeobecných podmienok) neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj preto, že na základe tejto podmienky vystavená zmenka umožnila previesť indosáciou bez súhlasu spotrebiteľa práva zo zmluvnej strany Pohotovosť, s.r.o. na navrhovateľa CD Consulting, čím došlo k zhoršeniu postavenia a ochrany práv spotrebiteľa. Zmenka a jej indosácia nadmerne sťažili spotrebiteľovi možnosť realizovať práva spotrebiteľa. Taký záver vyplýva už z charakteru zmenkového konania, ktoré nepripúšťa skúmanie dôvodu vzniknutého záväzku, ani ex offio ochranu spotrebiteľských práv (ÚS ČR IV., ÚS ČR 457/10).

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka je preto dojednanie v článku 14 všeobecných podmienok o vyplňacom práve zmenky neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj preto, že spôsobuje značnú nerovnováhu práv a povinností, teda značne zhoršuje postavenie spotrebiteľa v tomto úverovom vzťahu vystavením a následným indosovaním zmenky zo spotrebiteľského vzťahu. Súd preto nevychádzal

len z prísnej formálnosti zmenkového práva, pretože mal preukázané, že došlo k zneužitiu inštitútu zmenkového práva v neprospech jednej zmluvnej strany spotrebiteľa obchádzaním ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa, čo je zároveň aj rozpor so zákonom a teda neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka (obmedzenie a zákaz zmieniek pri spotrebiteľských úveroch - § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z.z., § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z.). Značnú nerovnováhu v právach spôsobuje dojednanie v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy aj preto, že veriteľ sám vyplní zmenku v deň splatnosti celého dlhu. Odporca ako spotrebiteľ nijako nemohol ovplyvniť výšku zmenkovej sumy, dátum splatnosti zmenkového úroku, ktoré si do zmenky jednostranne dopísal veriteľ. Dojednanie vyplňacieho práva zmenky v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy je neplatné aj podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre neurčitosť, nepreskúmateľnosť. Dojednanie je neurčité, nepreskúmateľné v časti: „Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia.“. Je zrejmé, že suma bola jednostranne do zmenky uvedená veriteľom a ku dňu uzavretia dohody v článku 14 všeobecných podmienok spotrebiteľ nevedel, aká suma do zmenky bude dopísaná. V momente uzatvárania dohody uzavrel neurčitú dohodu čo do článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Nebola konkretizovaná výška zmenkovej sumy, ktorá mala byť dopísaná do zmenky na základe vyplňacieho práva zmenky a neboli ani určitým, preskúmateľným spôsobom stanovené kritériá, na základe ktorých zmenková suma do zmenky mala byť dopísaná tak, aby bola určiteľná a preskúmateľná za pomoci výkladových pravidiel.

Dohoda o vyplňacom práve zmenky v článku 14 všeobecných podmienok je neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj podľa § 53 ods. 4 písm. j) Občianskeho zákonníka, pretože výška úveru (dlhu) a úroku mala byť takto určená až v čase splnenia, v tomto prípade splatnosti úveru, kedy vzniklo veriteľovi právo vypísať zmenkovú sumu a splatnosť zmenkového úroku podľa článku 14 všeobecných podmienok.

V danom prípade je teda dojednanie v článku 14 všeobecných podmienok úverovej spotrebiteľskej zmluvy o vyplňacom práve zmenky neprijateľnou zmluvnou podmienkou a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka zároveň neplatne dojednanou zmluvnou podmienkou. Zmluvná podmienka je z už uvedených dôvodov neplatná aj pre neurčitosť dojednania podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre rozpor s kogentnými ustanoveniami zákona a pre obchádzanie zákona podľa § 39 Občianskeho zákonníka, § 265 Obchodného zákonníka.

Podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Obo 161/2007 zo dňa 6.5.2008 konštatoval absolútnu neplatnosť úverovej spotrebiteľskej zmluvy podľa § 39 Občianskeho zákonníka a § 265 Obchodného zákonníka. Zároveň konštatoval, že z absolútne neplatnej úverovej zmluvy nemohlo veriteľovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. V odôvodnení ďalej uviedol:

„Obchádzanie zákona obsahom alebo účelom urobeného právneho úkonu spravidla znamená, že právny úkon neodporuje síce výslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. O nedovolenosť a teda aj absolútnu neplatnosť právneho úkonu ide tiež v prípade, keď sa tento prieči dobrým mravom. Obchádzanie zákona spočíva i v zámernom použití prostriedkov, ktoré samy o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný. Konanie „in fraudem legis“ predstavuje postup, keď sa niekto správa podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou nepredvídaný a nežiaduci.“

Podľa § 153 O.s.p. je súd viazaný predmetom sporu čo do výšky, čo do základu nároku. Súd nemohol priznať navrhovateľovi nároky tvoriace predmet sporu, keď dospel k záveru, že zmenka je neplatným právnym úkonom. Priznaním nároku z neplatného právneho úkonu by súd rozsudkom legalizoval bezdôvodné obohatenie navrhovateľa podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka: „Bez dôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu...“.

Predmet sporu netvoril návrh navrhovateľa na zaplatenie úveru a príslušenstva na základe úverovej spotrebiteľskej zmluvy, aby súd zvažoval, že návrhu vyhovie v tom rozsahu, že mu prizná bezúročný úver (zostatok úveru) bez poplatkov (zákon č. 258/2001 Z.z. a zákon č. 129/2010 Z.z.). Nárok bol uplatnený na základe zmenky ako právneho titulu, nebol uplatnený na základe úverovej spotrebiteľskej zmluvy.

V nadväznosti na § 17 zákona č. 191/1950 Sb. zákona zmenkového a šekového a na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 161/2007 zo dňa 6.5.2008 tak dospel súd k záveru, že v tomto

prípade sú splnené zákonné podmienky na skúmanie skutkových a právnych okolností, na základe ktorých zmenka bola vystavená (kauzálny nexus) a to ex offio v záujme ochrany práv spotrebiteľa. Súd mal preukázať, že subjekt pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka - spotrebiteľa (porušil vedome kogentné zákonné ustanovenia na ochranu spotrebiteľa). V príčinnej súvislosti s tým neprimerane navýšil svoju pohľadávku veriteľa na úkor (na škodu) spotrebiteľa a vystavením a indosovaním zmenky sťažil, resp. znemožnil ochranu spotrebiteľa v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou. Takému nekalému konaniu súd nemohol poskytnúť právnu ochranu. Súd má za to, že cieľom indosovania zmenky na navrhovateľa bolo inkasovať zmenkovú sumu bez toho, aby zmenkový dlžník mohol vzniesť námietky a bez toho, aby súd z úradnej moci namiesto spotrebiteľa aplikoval kogentné zákonné ustanovenia na ochranu spotrebiteľa.

Z vlastnej rozhodovacej činnosti, ako aj z rozhodovacej činnosti iných súdov má súd vedomosť, že pôvodný veriteľ spoločnosť Pohotovosť s.r.o. v početných prípadoch urobila predmetom súdnych konaní plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok. Spoločnosť Pohotovosť s.r.o. pôvodne uplatnila práva zo zmenky, ktorá je aj predmetom tohto konania na rozhodcovskom súde, ktorý jej návrhu v celom rozsahu vyhovel. Exekúcia však bola zastavená, nakoľko exekučný titul priznal právom nedovolené plnenie. Obsah spisového materiálu nepochybne preukazuje, že po nepovolenej exekúcii spoločnosť Pohotovosť s.r.o. indosovala zmenku na navrhovateľa CS Consulting s.r.o. Z toho je nepochybne, že pôvodný veriteľ uplatnil v minulosti na súde plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok a že po zastavení exekúcie sa uplatňuje v podstate rovnaké plnenie, ale ich uplatňuje navrhovateľ ako indosatár zo zmenky a podľa nariadenia EP a Rady(ES) č. 861/2007. Súd má za to, že navrhovateľ ako indosatár nebol pri nadobúdaní zmenky dobromyselný. Jeho dobromyselnosť je vylúčená z dôvodu, že zmenka v dolnom rohu obsahuje číslo zmluvy, ktorú zabezpečuje. Pri nadobúdaní takého veľkého masového množstva zmieniek, ktoré sú označené rôznymi číslami zmlúv a ku ktorým musel indosant poskytnúť určité údaje o platení, možno vychádzať z toho, že indosatár vedel, že určité kauzálne vzťahy existujú, ale spoliehal sa na to, že nebudú mať na jeho zmenkové právo vplyv. Dobromyselnosť navrhovateľa spochybňuje aj kolízia medzi Pohotovosťou s.r.o. a CD Consultingom, keď z úradnej činnosti súdu je známe, že oboch zastupuje tá istá advokátska kancelária.

Z uvedených dôvodov súd návrh navrhovateľa na zaplatenie nárokov zo zmenky zamietol v celom rozsahu.

Nakoľko predmetom konania bol nárok navrhovateľa na zaplatenie plnenia zo zmenky, ktorú súd vyhodnotil ako neplatnú, bolo bezpredmetné zaoberať sa vznesenou námietkou premičania tejto zmenky zo strany právnej predchodkyne odporcov v rade 1/,2/.

Úspešným účastníkom konania sú odporcovia 1,2 - spotrebiteľia. Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. im vzniklo právo na náhradu trov konania. Trovy konania im však nevznikli, ani si ich neuplatnili, preto súd rozhodol tak, že odporcom náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia tohto jeho písomného vyhotovenia, prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Žiline (§ 201, § 204 ods. 1 OSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 OSP - z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods.1 OSP). Odvolanie možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v § 205 ods.2 OSP. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods.3 OSP).

Podľa § 205 ods.2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods.1 OSP). Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého (§ 159 ods.2 OSP). Rozsudok je vykonateľný, len čo uplynie lehota na plnenie (§ 161 ods.1 OSP). Ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť (§ 161 ods.2 OSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (č. 233/1995 Z.z.) ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods.1 OSP).